

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 651/2021-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Ing. Mikulášom Práznovským, CSc., advokátom, Bočná 26, Nové Zámky, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 55/2021 z 29. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 55/2021 z 29. júna 2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 55/2021 z 29. júna 2021 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **589,54 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Cdo 55/2021

z 29. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie, zároveň požaduje aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia, pripojeného spisu všeobecného súdu a predložených príloh vyplýva nasledujúci stav veci: Sťažovateľ vystupoval v právnom postavení žalovaného v spore o určenie vlastníckeho práva, ktorý bol vedený na základe žaloby prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre na Okresnom súde Topoľčany (ďalej len „okresný súd“). Rozsudkom okresného súdu č. k. 5 C 20/2018-170 z 12. novembra 2018 bolo podanej žalobe vyhovené. Rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 51/2019 z 12. marca 2020 ako odvolacieho súdu. Rozsudok odvolacieho súdu napadol sťažovateľ dovolaním, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 447 písm. e) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) pre nesplnenie podmienok podľa § 429 CSP, t. j. pre absenciu zákonom vyžadovaného právneho zastúpenia dovolateľa.

3. Sťažovateľ nepredložil k dovolaciemu konaniu samostatné splnomocnenie pre advokáta, ale poukázal na obsah splnomocnenia udeleného v konaní pred súdom prvej inštancie. Toto splnomocnenie najvyšší súd nepovažoval za postačujúce pre naplnenie podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní. Okresný súd na pokyn najvyššieho súdu vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý bol jeho zástupcom aj v konaní pred súdmi nižších inštancií, na predloženie plnej moci na zastupovanie v dovolacom konaní. Na výzvu právny zástupca reagoval tak, že *„ani § 429 ods. 1 C. s. p. ani iný všeobecne záväzný právny predpis neustanovuje, že v splnomocnení musí byť výslovne uvedené, že sa vzťahuje (aj) na dovolacie konanie, ani to, že na dovolacie konanie sa vyžaduje osobitné splnomocnenie“*.

4. Najvyšší súd odôvodnil napadnuté uznesenie poukazom na prax dovolacieho súdu (rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 42/2019, 6 Cdo 23/2019, 6 Cdo 103/2019 alebo 8 Cdo 162/2019) a zotrval na názore, že splnomocnenie na dovolacie konanie sa výslovne musí vzťahovať na dovolacie konanie, resp. na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku a smerovať proti konkrétnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu (podobne aj vo veciach sp. zn. 4 Obdo 7/2017 a 4 Obdo 80/2018). Podľa jeho názoru nepostačuje, ak sa v splnomocnení vymedzí jeho rozsah len všeobecne formuláciou, že splnomocnenec je oprávnený na podávanie opravných prostriedkov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo podané dovolanie odmietnuté, podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) postup najvyššieho súdu je príliš formalistický, zákon vyžaduje, aby bol dovolateľ počas celého konania zastúpený advokátom a samotné dovolanie má byť advokátom aj spísané, požiadavka, aby udelené plnomocnenstvo obsahovalo formuláciu, že sa udeľuje na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, resp. na konanie o dovolaní a smeruje proti konkrétnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva,

b) na podporu uvedeného sťažovateľ poukazuje na závery rozhodnutia ústavného súdu č. k. II. ÚS 348/2020 z 5. novembra 2020: «Za ústavne udržateľný považuje ústavný súd taký výklad, podľa ktorého pojem opravné prostriedky zahŕňa riadne, ako i mimoriadne opravné prostriedky, medzi ktoré nepochybne radíme i dovolanie. Opačný výklad by podľa názoru ústavného súdu hraničil s právnym formalizmom na úkor ochrany práv sporových strán poskytovanej všeobecnými súdmi... a hoci nie je špecifikované výslovne aj na dovolacie konanie, *expressis verbis* sa v ňom uvádza, že splnomocniteľ zmocňuje splnomocnenca okrem iného i na „podávanie opravných prostriedkov“...»,

c) sťažovateľ upozorňuje na paralelu s citovaným nálezom ústavného súdu spočívajúcu v uhradení súdneho poplatku dovolateľom osobne, z čoho bolo rovnako možné dedukovať jeho vôľu podať dovolanie prostredníctvom zvoleného advokáta. Aj v tomto prípade sťažovateľ osobne vykonal úhradu súdneho poplatku za dovolanie, čo podľa neho svedčí v prospech úmyslu byť zastúpený v dovolacom konaní zvoleným advokátom,

d) sťažovateľ žiada priznať aj primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur ako náhradu za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpel z dôvodu vysokej hodnoty sporu, pričom uvádza, že v dôsledku porušenia jeho základných práv nie je vlastníkom nehnuteľností, o ktoré sa viedol spor.

6. Z uvedeného formalistického výkladu § 429 CSP, ktorý ide nad rámec zákona a je porušením čl. 2 ods. 2, ako aj čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, sťažovateľ vyvodzuje aj namietané porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

7. Najvyšší súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že rozhodnutie o nej ponecháva na úvahe ústavného súdu, súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a poukázal na vyjadrenie riadiaceho predsedu senátu k tejto veci.

8. Riadiaci predseda senátu poukázal na rozdielnosť v chápaní riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku. Zánik procesnoprávneho vzťahu zastúpenia je dôsledkom právoplatného skončenia veci, po ktorom môže nasledovať podanie mimoriadneho opravného prostriedku, ku ktorému sa vyžaduje osobitné splnomocnenie. Poukázal aj na potrebu zachovania všetkých práv strany, ktorá sa rozhodne iniciovať dovolacie konanie, vrátane práva rozhodnúť sa, či bude vo veci pokračovať s pôvodným právnym zástupcom alebo si zvolí nového. Platnosť pôvodne udeleného splnomocnenia by viedla k nutnosti odvolávať takto udelené plnomocenstvo, resp. by dovolací súd musel riešiť, či strana nie je zastúpená viacerými právnymi zástupcami. Dovolací súd v napadnutom uznesení s poukazom na vlastnú rozhodovaciu prax konštatuje potrebu rozlišovať oprávnenie poskytnuté na podávanie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov a formuláciu na podávanie „*opravných prostriedkov a vzdávanie sa ich*“ považuje za nedostatočnú práve z dôvodu nemožnosti rozlíšenia, či ide o podávanie riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Napadnuté uznesenie preto nie je spôsobilé zasiahnuť do sťažovateľom označených práv a ústavnej sťažnosti navrhuje nevyhovieť.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

9. Zúčastnená osoba, ktorou je Krajská prokuratúra v Nitre prostredníctvom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uviedla, že dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté z procesných dôvodov, ku ktorým sa v dovolacom konaní nemala možnosť vyjadriť, pričom jej sú známe odlišné názory súdov na špecifikáciu plnomocenstva udeleného pre štádium dovolacieho konania, a to v súvislosti s celistvosťou súdneho konania. Podľa jej názoru je plne v kompetencii ústavného súdu vyhodnotiť mieru zásahu do práv sťažovateľa na súdnu ochranu postupom najvyššieho súdu, a to aj v intenciách jeho doterajšej rozhodovacej činnosti (napr. II. ÚS 348/2020).

III.3. Replika sťažovateľa:

10. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol, že z textu udeleného splnomocnenia bolo možné jednoznačne určiť, akého konania sa dotýka, pretože obsahovalo spisovú značku konania na okresnom súde a predmet konania, pričom, ako bolo aj v podanej ústavnej sťažnosti konštatované, zákon nevyžaduje vystavenie osobitného splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu všeobecného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

12. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je založená na tvrdenom prílišnom formalistickom prístupe najvyššieho súdu k posudzovaniu obsahu plnomocenstva udeleného sťažovateľom jeho advokátovi na celé konanie, zahŕňajúc aj formuláciu „*na podávanie opravných prostriedkov a vzdávanie sa ich*“, čo jasne deklaruje oprávnenie advokáta aj na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, pričom najvyšší súd nesprávne vyžaduje, aby k dovolaniu bolo pripojené plnomocnenstvo pre advokáta udelené výslovne na dovolacie konanie, resp. na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku a smerujúce proti konkrétnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu.

13. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

14. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská

republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 481/2020).

15. Základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (II. ÚS 171/05). V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na svoju doterajšiu judikatúru týkajúcu sa interpretácie právnych predpisov, podľa ktorej ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva sťažovateľa) hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne úpravy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku napr. prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, podobne aj Ústavný súd Českej republiky, napr. III. ÚS 150/99). Ústavný súd už tiež vyslovil, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010).

16. V prejednávanej veci najvyšší súd vyslovil právny názor, že plnomocenstvo udelené na celé konanie zaniká právoplatnosťou rozhodnutia vo veci a ako celok možno posudzovať konanie pred súdom prvej inštancie spoločne s odvolacím konaním, dovolacie konanie je potrebné vnímať samostatne ako konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku. Ústavný súd v náleze č. k. II. ÚS 348/2020-75 z 5. novembra 2020 posudzoval rovnakú otázku použiteľnosti plnomocenstva udeleného advokátovi pre celé konanie aj na účely dovolacieho konania, pričom rozhodnutie o porušení práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu odôvodnil týmito nosnými dôvodmi: «Argumentov svedčiacich v prospech tvrdenia, že dovolacie konanie je súčasťou konania vo veci ako celku, je niekoľko, pričom medzi najrelevantnejšie možno zaradiť delenie civilného sporového konania právnou teóriou na konanie základné (nachádzacie) a vykonávacie; základné konanie sa ďalej delí na konanie prvoinštančné a opravné, pričom dovolacie konanie je konaním opravným, pretože jeho cieľom je dosiahnuť opravu napadnutého rozhodnutia. Ďalší argument prináša, naopak, súdna prax a súvisí s rozhodovaním o náhrade trov konania. Ak by sa dovolacie konanie chápalo ako samostatné konanie, ktoré nesúvisí s predchádzajúcim konaním, bol by povinný rozhodnúť o trovách dovolacieho konania najvyšší súd i v prípade, ak by vec vrátil súdu nižšej inštancie. Taktiež právna úprava poplatku za dovolanie je nastavená tak, že vo veciach poplatku za dovolanie rozhoduje súd prvej inštancie, na ktorého účet sa uvedený poplatok i platí. Za ďalší argument v prospech „celistvosti“ prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho konania považuje ústavný súd názor vychádzajúci zo znenia § 92 ods. 2 CSP, podľa ktorého splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že plnomocenstvo zaniká odvolaním zo strany splnomocniteľa alebo výpoveďou zo strany zástupcu, nezaniká právoplatnosťou rozhodnutia súdu. Majúc na zreteli účel základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti, ústavný súd si osvojil právny názor o celistvosti súdneho konania, ktorého súčasťou sú aj opravné konania, a teda i dovolacie konania.»

17. Uvedené závery možno rovnako aplikovať aj na prípad sťažovateľa, ktorý argumentoval, že ním udelené plnomocenstvo na zastupovanie v konaní pred okresným súdom platí pre celé konanie, ktorého súčasťou je aj dovolacie konanie.

18. Dovolanie je v systéme procesných inštitútov podradené pod opravné prostriedky, ktoré sú upravené vo štvrtej časti Civilného sporového poriadku v poradí odvolanie, žaloba na obnovu konania, dovolanie a dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Je preto udržateľné, ak sa pod pojmom „podávanie opravných prostriedkov“ rozumie aj podanie dovolania. Z textu plnomocenstva, na ktoré sa sťažovateľ odvolával, preto bolo možné podľa názoru ústavného súdu ustáliť, že sťažovateľom splnomocnený advokát je oprávnený aj na podanie dovolania. Navyše aj ďalšie okolnosti veci naznačovali, že sťažovateľ má v úmysle iniciovať dovolacie konanie prostredníctvom zvoleného advokáta, keďže sám sťažovateľ uhradil súdny poplatok za podanie dovolania na základe výzvy doručenej jeho advokátovi.

19. Argumentácia najvyššieho súdu o potrebe ponechať strane konania oprávnenie opätovne sa rozhodnúť, s akým právnym zástupcom bude prípadne iniciovať dovolacie konania, sa ústavnému súdu javí ako účelová, pretože strana konania môže vypovedať udelené plnomocenstvo alebo inak platne ukončiť vzťah z právneho zastúpenia kedykoľvek počas konania.

20. Argument najvyššieho súdu o možnosti, že by bol dovolateľ zastúpený viacerými advokátmi, keďže udelením nového plnomocenstva pôvodne udelené samo osebe nezaniká, je nepoužiteľný v okolnostiach prejednávanej veci, kde mal sťažovateľ jediného právneho zástupcu, ktorý ho zastupoval pred okresným súdom a krajským súdom a následne ten istý advokát podal aj dovolanie. Okrem toho platí, že strana v sporovom konaní môže mať aj viacero zástupcov, na čo myslí aj § 110 ods. 2 CSP, ako aj § 263 ods. 2 CSP.

21. Najvyšší súd v napadnutom uznesení odkazoval na vlastnú rozhodovaciu činnosť (rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 42/2019, 6 Cdo 23/2019, 6 Cdo 103/2019 alebo 8 Cdo 162/2019). Ani jedno zo spomínaných rozhodnutí nebolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Ústavný súd nebol schopný vyhľadať ich ani vo verejne prístupných databázach judikatúry najvyššieho súdu, preto uvedené rozhodnutia nemohli byť známe ani sťažovateľovi a objektívne sa s nimi nemožno ani argumentačne vysporiadať.

22. Okrem uvedených rozhodnutí najvyšší súd poukázal aj na rozhodnutia vo veciach sp. zn. 4 Obdo 7/2017 a 4 Obdo 80/2018. Z rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 7/2017 z 31. mája 2017 vyplynul právny názor, že pod pojmom „celé konanie“ je potrebné chápať konanie na súde prvej inštancie a prípadne odvolacom súde, ktoré sa končí právoplatným rozhodnutím vo veci. V prípade, že splnomocniteľ v plnomocenstve udelenom splnomocnencovi aspoň všeobecným spôsobom nevymedzí, že plnú moc udeľuje aj na konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, prípadne jednoznačne neurčí, že plnú moc udeľuje na dovolacie konanie iniciované podaním dovolania proti konkrétnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, z takejto plnej moci nie je možné dovodiť, že sa vzťahuje aj na konanie pred dovolacím súdom.

23. Ďalšie najvyšším súdom uvedené rozhodnutie vo veci sp. zn. 4 Obdo 80/2018 sa týka plnomocenstva, z ktorého vyplynulo všeobecné splnomocnenie advokáta na zastupovanie splnomocniteľa v Slovenskej republike, konkrétne bolo uvedené, že advokát je splnomocnený okrem iného na to, aby podával a bral späť žaloby, odvolania a iné opravné prostriedky.

24. Obe už uvedené rozhodnutia obsahujú argumenty, s ktorými sa ústavný súd vysporiadal v odseku 17 a nasl., a teda priklonil sa k názoru, že súdne konanie je potrebné vnímať ako celok vrátane dovolacieho konania, pričom pojem opravný prostriedok všeobecne v sebe významovo zahŕňa aj inštitút dovolania.

25. Ústavný súd pripomína, že podanie mimoriadneho opravného prostriedku je právom prináležiacim strane konania, ktoré môže byť limitované iba zákonom ustanovenými podmienkami. Tými sú v zmysle § 429 ods. 1 CSP obligatórne zastúpenie dovolateľa advokátom počas celého dovolacieho konania a povinné spísanie dovolania advokátom. Vytváranie ďalších prekážok v prístupe k dovolaciemu konaniu bez zákonného podkladu je porušením garancií v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Podmienky, ktoré najvyšší súd sformuloval ako nevyhnutné pre posúdenie platnosti zastúpenia sťažovateľa v dovolacom konaní, ústavný súd nemôže vyhodnotiť ako súladné s účelom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže nie je zrejmé, z akého dôvodu nemožno akceptovať podanie dovolania, ktoré bolo spísané advokátom, ku ktorému bola priložená plná moc na zastupovanie v konaní a zo strany sťažovateľa došlo k uhradeniu súdneho poplatku za podané dovolanie.

27. Uvedené závery viedli ústavný súd k vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v dôsledku napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie podané sťažovateľom odmietnuté (výrok 1).

28. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci najvyššiemu súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (výrok 2). Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

29. Keďže k náprave konštatovaného porušenia označených práv sťažovateľa je možné dospieť zrušením samotného napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (porov. I. ÚS 392/2016), návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovel (výrok 4).

V.

Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 589,54 eur. Pokiaľ ide o priznanú výšku nároku, sťažovateľ vyčíslil náhradu trov konania, vychádzajúc z tarifnej hodnoty sporu vedeného pred všeobecnými súdmi. V konaní pred ústavným súdom, kde bolo vyslovené porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, išlo o predmet konania peniazmi neoceniteľný, uplatnila sa teda základná sadzba tarifnej odmeny vo výške 1/6 výpočtového základu.

31. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je vo výške 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 10,87 eur, základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je vo výške 193,83 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 11,63 eur.

Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 (vyjadrenie k stanovisku najvyššieho súdu).

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu